

ΓΝΩΜΗ

Πανεπιστήμια και αξιολόγηση

Η σημαντικότερη και βαρύτερη, μετά την εγκληματική περιπέτεια του καλοκαιριού του 2015, κληρονομιά που άφησε πίσω της η διακυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ εντοπίζεται μάλλον στον χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Όταν σε χώρες όπως η Γερμανία τα ανώτερα τεχνολογικά ιδρύματα (Fachhochschulen) γνωρίζουν μια εντυπωσιακή ανάπτυξη, αποτελώντας πόλο έλξης πολλών νέων που τα προτιμούν έναντι των πανεπιστημίων προσβλέποντας στις πρακτικές-τεχνικές γνώσεις που αυτά προσφέρουν και στη συνακόλουθη ταχεία επαγγελματική αποκατάσταση, η πτωχευμένη Ελλάς αποφά-

ΤΟΥ
**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ
ΘΑΝΑΣΑ**

σισε ότι αυτή η μορφή εκπαίδευσης είναι περιττή, και ότι η χώρα χρειάζεται μερικές ακόμη δεκάδες πανεπιστημιακών τμημάτων.

Ετσι, εν μία νυκτί, χωρίς καμία ουσιαστική δημόσια συζήτηση, χωρίς τη διατύπωση κανενός υποστηρικτικού επιχειρήματος, και υπό τις (ιδιωτικώς διατυπούμενες, βεβαίως...) επικρίσεις ακόμη και των περισσότερων στελεχών του ίδιου του ΣΥΡΙΖΑ, αποφασίστηκε και εφαρμόστηκε σαρωτικά η πλήρης κατάργηση της τεχνολογικής εκπαίδευσης. Οι συνέπειες για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας δεν μπορούν ακόμη να προσμετρηθούν. Το βέβαιο είναι ότι αποκτήσαμε πινακίδες πανεπιστημιακών τμημάτων σε κάθε γωνιά της χώρας, και ότι ο αριθμός των «καθηγητών πανεπιστημίου» αυξήθηκε θεαματικά – χωρίς, φυσικά, οποιαδήποτε ουσιαστική αξιολόγηση.

Ο νέος νόμος περιέχει πολλές σημαντικές ρυθμίσεις, όπως εκείνες που απελευθερώνουν τους Λογαριασμούς Έρευνας των πανεπιστημίων από τους παρανοϊκούς περιορισμούς που τους είχαν επιβληθεί προ τριετίας. Ο βασικός του κορμός, ωστόσο, εντοπίζεται στην ίδρυση μιας ανεξάρτητης Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η Αρχή αυτή διαδέχεται την ΑΔΙΠ, αναλαμβάνοντας ευρύτερες και ουσιαστικότερες αρμοδιότητες. Επιφορτίζεται με την εκπόνηση μιας εθνικής στρατηγικής για την πανεπιστημιακή εκπαίδευση, με την αξιολόγηση όλων των πανεπιστημιακών δομών, αλλά και με την κατανομή της ετήσιας επιχορήγησης βάσει ποσοτικών (80%) αλλά και ποιοτικών κριτηρίων (20%).

Το τελευταίο αυτό σημείο ενδέχεται να αποβεί κομβικό για μια συνολική ανάταξη και αναδιάρθρωση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ειδικά αν το ποσοστό αυτό προοπτικά αυξηθεί). Τα πανεπιστημιακά ιδρύματα και τμήματα, και ειδικά (αλλά όχι μόνο) όσα ιδρύθηκαν με τις συνοπτικές διαδικασίες των τελευταίων ετών, δεν απολαμβάνουν ένα οιονεί φυσικό δικαίωμα αιώνιας ύπαρξης και επιχορήγησης. Αν θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς, πρέπει να παραδεχτούμε ότι η χώρα μας δεν μπορεί να συντηρεί σε ένα στοιχειωδώς αποδεκτό ποιοτικά επίπεδο το σύνολο του σημερινού, διογκωμένου και παχυλού πανεπιστημιακού τομέα. Η ποιοτική αξιολόγηση της νέας Αρχής, συνδεδεμένη πλέον με την επιχορήγηση των ιδρυμάτων, καλείται να υπερβεί το μοντέλο των μάλλον διεκπεραιωτικών, γραφειοκρατικά βεβαρημένων, και εν τέλει συλλήβδην συγκαταβατικά θετικών αξιολογήσεων που είχε υιοθετηθεί από την ΑΔΙΠ κατά την τελευταία δεκαετία.

Οπως πάντα, έτσι βεβαίως και εδώ, ο διάβολος κρύβεται στις λεπτομέρειες. Πολλά θα κριθούν από τον τρόπο με τον οποίο τα κριτήρια και η διαδικασία των αξιολογήσεων θα καθοριστούν και θα εφαρμοστούν. Και περίπου όλα θα κριθούν από την επιλογή του προσώπου που θα αναλάβει τη θέση του πρώτου Προέδρου της Αρχής, καθώς με δική του πρωτοβουλία και συμβολή θα συγκροτηθεί τόσο το Συμβούλιό της όσο και το παράλληλο Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης.